

ကမ္မားကုလသမဂ္ဂ လွှမ်ပို့ရေးကောင်စီ ဆုံးဖိတ်ချက်အမွှဲ (၁၃၂၅)

ကမ္မားကုလသမဂ္ဂ လျမ်မို့ရေးကောင်းစီဆုံးဖျတ်ချက်၊ အမှင်(၁၃၂၅)ကို အတိုင်း(၂၀၀၀) ဗားနောင်း အောက်တိုဘာ (၃၃) တန်းနှစ်၊ လျမ်မို့ရေးကောင်းစီဆုံးအုပ်ချမှုးကား ကတော်း ခမ်းပေါင်းစွမ်းသဲ့ဟောဖြန့်ချက်အလေ၊ ဆုံးဖျတ်ခါအောင်းသွေး။ ကအုံဖျတ်ခါကိုနှစ်၊ လျမ်မို့ရေး ကောင်းစီကျမ်းမာရ်၊ ခါဝါးအား ဆုံးဖျတ်ကိုအတိုင်း၊ ကုပ်စွဲနဲ့ပွုလုပ်းတင်းလို့မူးဖိုး အလောင်း ဗားခိုင်းနှစ်းနာများတွေမှာ ပဋိပက္ခဖြေးသွင်းရေးကို လိုမူးဖိုးအရေးပါ။မွေးကရှိးနှစ်း တားဆွား၊ ပေးကည်မဲ့သားယားတွက် တွမ်းကအွော်ရေးဆုံးဖျတ်ခါအားအတိုင်းအရိုးသွေး ဆုံးဖျတ်ချက် တဲ့ထွား နွောင်းချားသွေး။

နယ်းတွမ်းကားကွယ်းပေးခဲ့လျှင်၊ ကိုနှစ်၊ လို့မူးတား ကဏ္ဍတဲ့ အရေးတန်ချုပ်းနေးနေး ကရို့၊ နှစ်၊ အပ်းလိုးယူး အဝ်းလိုးအွောင်ရေးအပ်းလိုးဖော်နွောင်းအာမခံ၊ ချက်သွား။ ညီမြှင့်ချုပ်ရေးတွမ်းလွမ်းမြိုင်ရေးလို့ ထိန်းသိမ်းတိုင်းဒြောင်းရေးတားနှစ်၊ အဆင်းအရန်းဖော်ကထိ အခွင့်အရေး ပို၏ တသို့နှင့်တွားသိုးချား တိုးမြောင်းမှု၊ အတား ပေးကန္တီမှာ၊ ညီနွောင်း၊ မို့အွောင်ရေးထဲင်းနှစ်၊ အပြေးသွေးလွှားအယပ်းအခွင့်ပို့ပက္ခားဗုံးအတွက် တွမ်းကားကွယ်းပေးခဲ့နွောင်းတားနှစ်၊ ကချ်မြင်းဖေးချား အတိုင်းပုံးလို့ မို့ယူးလွှောင်ရေးလွှောင်းနှစ်။

- ❖ ပဋိပက္ခဖွံ့ဌာနမ်းတွေမှုံး ကထူးလည်းကာလယို တကမ္ဘားလျမ်မဲ့ဆင်းရာ၊ နိုးလို့ဖုံးထိသည်၊ လွှဲဝင်အလောင်း တွေ့မြဲလို့အခွင့်အရေး ဆင်းရာ့ဥပု ဒေါ်ဗုံးယို လို့မူးပေးတွေ့မြဲ လို့မူးဖုံးအလောင်း ကာကွယ်း ရဲ့၊ ဖေးချားခမ်းပေါင်းစွမ်းဥပုအပေါ်ဖုံးယို အနေးအခြားများ ကထူးလွှဲနောင်းတားနှင်း ကအပ်းလို့ထင်းချားယိုဖုံးအလောင်း အပ်းလို့ယူးအွှေ့ရေးအာ မခံချာ
  - ❖ ကယားကြုံချားလက်နက်တန်း(ပန်း)ဖုံးယို ပန်းအန္တရာယ်းသနမွေး တန်မွေးအကျောင်း၊ အစီအစဉ်းကို လို့မူးတွေ့မြဲလို့မူးပေးဖုံးအတွက်တား ကအပ်း လို့ချက်နှင့် အပ်းလို့ယူးစိုးတဲ့ကိုသွား။ တဲ့က်ဆင်းချားလို့တွေ့မြဲ(အရှို့)ကာကအပ်း သေချာမွေးအာမခံချက်တွေ့မြဲ အထွေး အတွေ့မြဲ၊ တဗား အပ်းလို့ယူးစိုးတဲ့ဖော်းနယ်းကရို့နှင်း။
  - ❖ ညီးချုံးများ၊ အတွက်ထိန်းသိမ်းရေး၊ ယို ထားမာ၊ အစီးအစဉ်းကို အတွေ့မြဲ၊ အဂီးခွဲယ်းချားများ၊ ထားထိုးယို ဖေးကအပ်းဟားမြို့နှင့်း တွေ့မြဲဖေး ကထွားလွှေ့တသေးသေးနှင်း၊ အရောက်နှင့်အပ်း လို့မာချား ထားမာ၊ အချက်ဖုံးယို အပ်းလို့ပြို့နှင့် ဟောပို့တောင်းများ၊ သာဖော်းတူးသွား။ အချက်ယိုအတွက်နှင့်(ဝိုးဟိုက ကေးညားချက်)ကို တစို့နှင့်တပ်းလွှဲဝင်း၊ ထားထိုးမျိုးစွာမြဲ တွေ့မြဲ၊ ကထိချားညီးချုံးများ၊ ရေးအစွဲ၊ အကမ်း ထားမာ၊ ဖေးကထွားနှင့်၊ အဂီးခွဲယ်းချားများ၊ အလောင်း ဖေးကအပ်းဟားမြို့နှင့်နှင့်၊ ဖေးကတို့ခြောင်း၊ လွှေ့နှင့်၊ နမီးဘီးယား ဆောင်းရွက်မှု၊ အလောင်း (အကိုစ် / ၂၀၀၀ / ၆၉၃) ဖုံးယို အပ်းလို့တောင်းများ၊ ချာသွား။

လိုအခွင်အရော်း ဖောကထိန်န္တာဝင်အတွက်တား ညိမ်ချုံရေးယို ကထိန်ထွာဆောင် ချက်ချုပ်လို့နှင်း အထူးသွေ့တန်ယို အပ်လို့ဖေး ဆင်ရာ၊ တွဲမြေးစွေးနှင်း လွှမ်းပို့ရေး ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်မှု(၂၀၀၀)မတ်လာ(၈)မှု။နိုးစွဲယ်းတွဲမြေး သတင်းနှာနှင့် ကထေးချုံလိုက် ကထိန်မွေးကရှိနှင်း အပ်လို့ထူးအွေ့ရေးသွား။ လိုအူး အလောင်းတွဲမြေးလို့မျှေးပေးဗုံးအလောင်း ပဋိပက္ခဖူးဟားခွံကြန္တာဝင်အားထားမှားယို ဖောက ကားကွယ်းန္တာဝင်နှင်း အာမ၊ ခံအုံ၊ အဗူးတွဲမြေးတိုး တိုးခြောင်းမှု၊ ဖေးကအောင်း ညိမ်ချုံရေး ထားမှာ၊ အလောင်းယို အနိုင်းပွေးကဆောင်းရွက်န္တာဝင်နှင်း ခမ်းပေါင်းစွမ်းညီး ရေးအုံချို့ယို အပ်လို့ထိန်းကို ထွာကိုဝါးသွား။

လိုအူးပုံးအလောင်းတွဲမြေး လိုပေးပုံးအလောင်းယို ကွပ်စွဲး ရုံချမ်းလက်နက် ပဋိပက္ခ ဖုံးတိုင်း ဗားခွံကြိုးနှစ်းနားမှုတွဲမြေး ဆင်အားအချက်ပုံးယို အားချင်းဖေးကဟပ်လွှေ့နှင်း အပ်လို့ချက်အလောင်း မတ်သားပုံး။

၁။ ပဋိပက္ခဖူးယို ဖေးကပေးရွှေန္တာဝင်နှင်း ချေလွှေ့အစီးအစဉ်တွဲမြေး ရွှေမ်လွှေ့အပြေးဖူးအတွက် ခမ်းတိုင်းယိုအလွှောက်း၊ ဒေသဆင်ရာ၊ တွဲမြေးတ ကမ္ဘားလွှမ်းဆင်ရာ၊ နှင်းအုံ၊ အဗူးပေါင်းချုပ်၊ တွဲမြေးကအေးတယ်းလွှေ့အမ်မေးအခြားနှင့်၊ ဆုံးပျော်ချက်းကအွေ့ လွှေ့အားအတိုင်း လိုအူးခွံးအတွက် နမ်းတမ်းကိုစားအနေး ဖေးကတိုးတက်အာလွှေ့နှင်း ခြောင်း၊ မှုအာမ၊ ခံချက်တွဲမြေး နှီးအုံချို့ခမ်းပုံးယို အပ်လို့တမားနှီးဆော်းသွား။

၂။ ပဋိပက္ခယိုဖြေးသွေးနယ်းတွဲမြေးညီးချိုံးချုံးရေးဖေးကတို့ခြောင်းလွှေ့နှင်း ဆုံးပျော်ချက်က အွေ့ချေားအတိုင်း လိုအူးခွံးဖေးကပါးလွှေ့အာအာနှင်း၊ ကေားမောင်းချက်းယိုတွဲမြေး အွေ့အကို ရေးဆင်ရာ၊ ထားမှားဆောင်ရွက်မှု၊ အလောင်း(အေး/၄၉/၅၇၇)ယို မြိုင်းကြိုင်းမှု၊ တွဲမြေး ဖေးကတိုးတက်းထင်းထင်းထင်းနှင်း မားန္တာဝင်းမှု၊ ယိုအလောင်း အပ်လို့ထောက်ခံ ဖေးအားသွား။

၃။ ဆင်ရာ၊ အွေ့အကိုရေးတွဲမြေး အထူးနမ်းထော်းကိုစားတွဲမြေး အထူးသံတမန် ကိုစားလယ်းပုံးတဲ့နှင်း အထူးသံတမန် အထူးသံတမန် အကိုရေးချုပ်၊ လိုအူးခွံးနှင်း အပ်လို့ထော်းဆောင်းဖေးကလွှေ့ကြိုးသွားအာအာ လိုအူးခွံးနှင်း၊ အွေ့အကိုရေးချုပ်းယို အပ်လို့ထေားနှီးဆော်သွား။ နှင်းလွှမ်းတကားတပ်း နှီးအုံချို့ခမ်းပုံးယို စွမ်းတိုင်း တွေ့ခြောင်း၊ အီးတိုးလွှေ့ဗား အွေ့အကိုရေးနှင်း အပ်လို့အွေ့အွေ့နှင့်နမ်းထင်းသွား။ နှင်းထွေးမှု-

၃။ ကုလသမဂ္ဂ အခြင်းသားတွမ်း ထားမားဆောင်ရွက်မှု၊ အလောင်း စဲ့စဲ့ဆင်ရား ကလေ့လာချားလို့တဲ့န်း၊ လို့အများတား ယယ်းဖွဲ့တဲ့န်း၊ လို့ ချင်ချင်ထောက်ထမ်းချောင်းလွှဲဝင်န်း၊ ကပျေးချားလို့အစွဲအကမ်းသားတဲ့န်း၊ လို့မူးစိုး၊ အတွက် ထားမားဖေးအာလွှဲတဲ့န်း၊ အပ်းလိုးတွေမ်းအနယ်းသွား။ ဖေးကတိုးအာလွှဲန်း၊ အခြင်းအကိုရော့ယို့ အပ်းလို့တဗားနိုးဆော်သွား။

၅။ ညီမ်းချံ့ရော့ယို့ ထိန်းသိမ်းလွှဲ့အတွက်တား အကိုးခွယ်းချားမှု၊ ယိုတအဲ့ော်း ထောင်းထားထိတွမ်း အပ်းလို့အုံဖော့၊ ဖေးအားလွှဲ လွှဲမ်းပို့ော်း၊ ပို့ော်းသင်းရား၊ ထားမားအရေ့တန်မှု၊ ယိုအလောင်း အကိုးခွယ်းချားမှု၊ တအဲ့ော်းထပ်းတွမ်း ဖေးကမားညီးနွောင်န်း၊ အာမခံချက်ယိုဖေးထွား။ အခြင်းအကိုရော့၊ အပ်းလို့တဗားနိုးဆော်သွား။

၆။ လို့မူးတွမ်း အမိကလို့အပ်ချက်တွမ်း ကားကွယ်းရော့ အခွင်းအရေ့ဖုံးယို့ စပ်းဆို့ော်း တွမ်းသွေ့ော်းတန်းတယူ့၊ စပ်းရှုံးန်း၊ အစွဲအကမ်းဖေးကထွားလွှဲ့တား ညီမ်းချံ့ရော့ပေး ကတို့ ခွဲ့ော်းတား တယ်းထောင်ရော့ဆဲ့ော်းရား၊ ကမားဆောင်းမှု၊ ယိုအလောင်းလို့မူးစိုးအရေ့ပါ့မွေး ယိုန်းစိုးအ ဖို့ခမ်းဖုံးော်းအကျော်အညီကရှိော်းန်း၊ အခြင်းအကိုရော့အပ်းတောင်းပြန်း လောင်းပွဲန်းသွား။ ထားမားကိစ္စား ဆောင်ယိုအတို့ော်း၊ အပ်းလိုးလွှဲ့ော်း အပ်းလိုးမားညီလွှဲ့ လွှဲဝင်းအကျော်း၊ စဲ့စဲ့တွမ်းလို့အများဖဲ့်ယို့ အမျိုးသား ခမ်းထို့မားအတွက်တား အပ်းလို့သွေ့ော်းအဖို့အစ်းပုံးနှုံးအတို့ော်း အပ်းလို့ ဖို့ပါသွား။ ညီမ်းချံ့ရော့ထိန်းထွား တို့ော်းလွှဲ့အတွက်တား ကထို့ော်းမှု၊ ညီးမွေးလွှဲ့ဝင်းထားမားန်း၊ လို့အများဖဲ့်ဆဲ့ော်းရားန်း၊ စို့န်းယိုသွေ့ော်းတန်းပေး ကလေ့စို့န်းလွှဲ့အတွက်တားန်း၊ အပ်းလိုးတဗား နိုးဆော်လွှဲ့သွား။

၇။ ကုလသမဂ္ဂ တွမ်းလို့မူးတွက် ချုပ်တောင်းတား၊ လို့ပေယတွက်ရွှေ့သွား တောင်းတား၊ ကုလသမဂ္ဂစွဲကို လို့မွှေ့ေားထားော်းချား ရွှေ့မိတန်ကိုဆဲ့ော်းရား ကထောက်းဖေးချား ချုပ်တောင်းတားအဖွဲ့ော်းအယူးဖုံးော်း ထားမားအခြားအခြားအယူးဖုံးော်း ထားမားအခြားအယူးဖုံးော်း၊ ထားမားအခြားအယူးဖုံးော်းအပ်းလို့ နှုံးပညားတွမ်း ဝင်းကထောက်ဖေးအားဖုံးန်း၊ ခွေးချား အကိုးတအဲ့ော်းထပ်းတဲ့ော်း၊ ဖေးပညားဆဲ့ော်းရား၊ သွေ့ော်တန်ယို့ ဖေးကထွားအာန်း၊ အလင်းအဖို့အစ်းပုံးတဲ့န်း၊ ချုပ်တောင်းတားယို့ အပ်းလို့သွေ့ော်းအပို့ကရှိော်းန်း၊ အပ်းလို့နိုးဆော်းက မားသွား။

။ ညိမ်ချုပေးသေးဟေးတူးချက်ဖုံးယို တိုင်ပါင်မှုတွေမီး အီးတယ်လွှာအန်းအခြားနှင့် ဆံ့ရာ၊ ကိုစ္စကိုစ္စယ်ချုပေးအဂါးတွေ့လေးကအပ်ပါးမိန်းအထူးအရေးတွေတန်နှစ်(က)ဟသာဆုံးချာ၊ အွေ့ချုပေးယုင်းဆင်းလမ်း၊ ဖေးအားလွှားမွန်းပန်လွှုပုင်း၊ အရန်းဖေး ကထို လွှုပုင်း၊ တွေ့မီးပဋိပက္ခ ထွေးကာလယို ကအပ်းတယ်လောင်တွေ့ယို လို့မှုပုံးတွေ့ လို့မှုပုံးနံပါး အထူးကအပ်းလို့ချက်နှစ်၊ အွေ့ချုပေးလွှာ၊ ထွေးသီးသွား။ (ခ)ဒေသခံ၊ ကိုကအပ်း ချားလို့မှုနှစ်ဗုံးတွေ့မီး ကအီးတယ်လွှားအွေ့ညိမ်ချုပေး အန်းအခြားယုံအလောင်း အခြား၊ အရေး၊ ပဋိပက္ခဖြေးသွေးပုံးမှု၊ ဆင်းရာနှစ်၊ ရပ်ဒေသကို ထားမှာ၊ တယ့်လို့မီးတွေ့မီး တွေ့မီးညိမ်ချုပေးရေးသေးတူးချက်နှစ်၊ ကအီးမှာ၊ လွှားချား ထားမှာ၊ ယို့အလောင်းလို့ခြော်မှု၊ ဖေးကအပ်းလွှာနှစ်၊ လို့မှုတဲ့အပ်းလို့နှီးမှာ၊ ညီအခွင့်အရေးယုံအပ်းသွား။ (ဂ)လို့မှုတွေ့မီးလို့မှုပုံးယို အခွင့်အရေးနံပါးနှင့် ယွမ်အံး၊ လို့ကိုနားလွှုပုံးမှု၊ အ လောင်းအဂါးခွယ်းချားမှု၊ တအဲ့ပြုထပ်းထားထို့ယိုတွေ့မီး အခေါ်ခံချုပေးယို တမ်းထို့လွှားတဲ့နှစ်း၊ လို့ကိုအင်းပွယ်းတဲ့နှစ်း၊ ယယ်းကိုစွဲ တရားမှုကိုစွဲယို ဆပ်ဆွဲကိုမှုအလောင်း အပ်းလို့ယူးစိုးစားအပ်းလို့အွေ့ချုပေးရေး၊ အပ်းလို့ဆောင်ရွက်လွှားထင်းသွား။

၁၀။ အကိုးပို့အွှေ့အရေးခံတင်၊ ကမားတရမ်းချားထားအမှုးဖုံးပို့ လို့မှုးဖုံးအလောင်း လို့မှုးပေးဖုံးအလောင်း ကပ်စ်မားချားဖုံးပို့ ဖေးကကက္ခာယ်းနွောင်း(မိုးဒွေ့ဗားနှစ်၊ ပစ်ဗာ၊ ဂင်းပို့မားလမ်းသားပို့ တကားအလောင်း မားတရမ်းထားဖုံးနှစ်၊ ဖေးကရွှေ့နွောင်း) ခွမ်းလက်နက် မားထွားလွှေ့ပို့ ပဋိပက္ခဖုံး အရေးအနေးပို့အလောင်း အလင်းအကျမ်းနှစ်း တွမ်းကမားချားပုံစံအမျိုးမျိုးယ ဖေးကရွှေ့ပေးနွောင်းနှစ်၊ အပ်းလို့မားအထူးအဆောင်ရွက်မှုး မျိုး တင်းခွဲမ်းလက်နက် ပဋိပက္ခဖုံးပို့ ကအပ်းပါသွေ့ဗျားအစွဲ့ဖုံးပို့ အပ်းလို့အမားနှီး ဆော်သွား။

၁၁။ လို့မှုးဖုံးတွမ်း လို့မှုးပေးစွဲ့နှစ်၊ အကိုးအလောင်းပို့ စွဲ့ပွဲယ်းအကို့နှစ်၊ ကပ်စ်မားချားဖုံးနှစ်၊ တရို့နှစ်တပ်းလို့ ထားမားဖုံးပို့ လို့မျိုးသွေ့ဗားနှစ်၊ ကမားသီးခြားဖုံးနှစ်၊ တားစွုံးအပ်းနှစ်၊ အပ်းလို့စွုံးတရားသွား။ အပ်းအပ်းသားပို့ အပ်းလို့ဖေးအပ်းနှစ်၊ အပ်းအပ်းကအပ်းသားနှစ်၊ အပ်းလို့အွှေ့ခွင်းတဲ့ အပ်းလို့ဖေးအခွင်းအရေးသွား။ စတင်းနှင်းပို့နှစ်၊ အစိုးရဲ့အပ်းလို့ဖေးတပ်းအခွင်းအရေးသွား။

၁၂။ ခုက္ခသယ်းသားကအုံးချားခင်းလမ်းပုံးမျိုးခြောင်းအုံးမှုးအရေးအနေးအလောင်းနှစ်းယဉ်းကေးမုးတွမ်း၊ နှီးလို့အကိုးလက္ခဏားပို့ ဖေးကရှိးသေးနွောင်းတားသွား။ မိုးဒွေ့ဗားနှစ်းခင်းလမ်းနှင်းပို့နှစ်း၊ ထို့မူးပုံးလို့မှုးဖုံးပို့တွမ်း၊ လို့မှုးပေးစွဲ့ဖုံးကအပ်းလို့ချက်နှစ်း ထို့ကိုလျော်မှုး ဖေးကအပ်းနှစ်း၊ အထွေးအတွမ်းတား အပ်းလို့ယူးစိုးစွဲ့စွဲ့သားသွေ့ဗျား။ (ဘဇ္ဇာ) ဘားနောင်း၊ နိုင်ဘာလာ (ဘဇ္ဇာနီးကချုံမတ်ဗျားလွှေမိုးစိုးရေးကောင်းစီဆုံးပျော်ချက် အမွှေး (၁၂၀) ဘုရားဟေးနောင်းပို့ အပ်းလို့ယူးလဲ့အပ်းလို့အွှေ့ခွင်းရေးချားကို့နှစ်း တမားနှီးဆော်ဗားသွား။

၁၃။ ထူးသီးထို့လက်နက်းဖုံး ယားကဲ့င်းထို့အစွဲ့ဖုံးတွမ်း ဖေးကလွှောင်းပူးဗျားနှစ်း ခွမ်းလက်နက်း၊ ကတိုက်ခုံ့ဖို့ချာယာလို့မှုး၊ လို့စို့ဖုံး တရို့နှစ်းတပ်းထားလို့ဆုံးပုံးပို့ အပ်းလို့ယူးစိုးစွဲ့စွဲ့စွဲ့သားထွား။ မိုးတွေ့တွမ်း(ပရိုးစို့နှစ်းနှစ်း)ပါသွား။ အပ်းလို့တွမ်းသွေ့ဗျားပါ့အကျောင်းတမားနှီးဆော်ဗားသွား။

၁၄။ ကုလသမဂ္ဂပဋိညားလိုတ်ချပ်ကိုနှစ်း အခန်း(၄၀)အလေး ကမားဆောင်းရွက်ချားထားမားအလောင်းပို့ လို့ထင်းသားအလောင်း ကထွားမားနွောင်းချား ဗားစီးကိုနှစ်းနှစ်းနှားမှုံးဖုံးပို့ အပ်းလို့စိုးစွဲ့စွဲ့စွဲ့သားသွေ့ဗျားပါထွားတကားတပ်း လို့အတားထို့သားညင်း၊ မှုးအတားထို့သားညင်း

၁၅။ မေးကိုတွေ့မဲ့ ခမ်းပေါင်းစွဲမြှုပ်လို့မူးဖို့ပို့ပို့တိုင်ပေါင်ဒေါ်ရီးထွားမှာ၊ တရန်လျမ်း
စိုးရေးကောင်စီ အဆိုးကုန်ထဲ့ယို လိုခိုတွေ့မဲ့လို့မူးယို့ အဂီးခွယ်းချားမှုတာအတည်းထင်း
အကျောင်းထားထိုတွေ့မဲ့လို့မူးတွေ့မဲ့တားအခွင့်၊ အရေးယိုအပ်းလို့ ယူးစိုးစိုးစားပါအ
ကျောင်းနှင့်၊ ဆန္ဒအလွှာ တဗားအပ်းတဲ့မဲ့သွေ့ဗျားခါးလျှော့ဗျားသွား။

၁၆။ ချမ်းလက်နက်ပဋိပက္ခဖုံးယို လို့မူးအလောင်းတွမ်းလို့မူးပေးအလောင်းဖုံးယို ဟားနှီးကိုမူနှစ်။ ညီမြဲချံရေးအတွက်တား လို့မူးနှီးကဏ္ဍတဲ့ အပ်းလိုးအပ်းသွား။ ညီမြဲချံရေးတူမူးလိုးအလောင်းယိုတွမ်းပဏိပက္ခဖုံးသွေးလို့ရေးအတွက်တားနှစ်အပ်းလို့နှီးမှာ သွေးလို့လည်း ထားထိတွမ်းအပ်းလို့လေးလေးလာလို့ကရှိနှစ်အကိုရေးတဲ့ ကိုးထေားဖို့လို့သွား။ နှစ်ထွေးတကားတစ်း လေးလာမူးအလောင်းကလေးချားအကျိုးယို လျမ်းပို့ရေးကောင်းစီးပွား၊ လိတ်အခြားပို့ဆေးတေားအနေး အပ်းလို့တဲ့မြို့သွေးသွား။ လိတ်ယို ပုံးနှစ်းကုလသမဂ္ဂနှီးအဖို့ခေါ်းပုံး စွမ်းတဲ့ အပ်းလို့ဖေး(ပြေးလိုး) သွား။

၁၇။ ညိမ်ချုံရေးထိန်းသိမ်မှုတွမ်း နှစ်းထဲမ်ကိုစားပုံးယို တရန်း လိုခို လိုမှု တသ္တိန်းဖိုန်း အျေးအကျော်နှင်း၊ တိုးတက်ချားအေးအနေး ယိုအလောင်းတွမ်း လိုမှုနှစ်းတွမ်း လိုမှု ပေးပုံးအဆို့ယို ကတဲ့က်ဆင်ချား ထားမားကိစ္စဖုံးယိုန်း၊ လွမ်ပြု့ရေးကောင်စီဝါဗျာ က ဒင်၊ ထင်၊ ချား အွို့အကိုရေးလိတ်မူပုံးယို လိတ်ကိုနှင်းအင်းအတိုင်း၊ အင်းလိုးဖျင်နှင့်မွင်းတဲ့ ထွားဖြင့်နောင်ချားသူ။

၁၈။ ကိုယ့်အလောင်းတွမ်းရှုံးစွဲ၊ တညို့များအနေး အပ်လို့၊ ထိန်းသိမ်းမှာ၊ လျှော့တဲ်နှင့်၊ သူဇေားတူးချက်၊ ကိုအပ်လို့မြေပေါ်သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့။

ဆုံးဖျတ်ချက် အမှင် (၁၃၂) ကို အထိအသိနှစ်ဖံ့ဌံး

လွှမ်ပို့၊ ရေကောင်းစီကို (၁၈) ချက် ကပါသွေ့၊ အား ဆုံးဖုတ်ချက်ပုံးနှင့်

❖ ဆုံးဖျက်ချက် ကအွော်ခါ၊ချေားအရန်းအတွေ့င်းနှင်း လို့မူးစီးနမ်းထမ်းအနေး ဖေးကတိုး အာလွှဲ့နှင်း အားမဲ့ခံ့န္တာ၏ နှီးအတွေ့ခမ်းပုံးအာ တမားနိုးဆော်ဗားသွား။

❖ ပဋိပက္ခုံးပြေားသွေးသွေးမှုယိုအလောင်းတွေ့မ်း ညိုမ်းချုံမှုယို ထိန်းသိမ်း တို့၌ခြော်လျော်တွက် တွက်ဗားနှင်း ဆုံးဖျက်ချက်အရန်းတွေ့င်း လို့မူးစီး ဖေးကပါ့လွှဲ့လွှဲ့ကော်ချက်နှင်း အွော်အကိုရော်သွေး မဟာပျော်ဟာတွာချေား ထားမားဆောင်းရှုက်မှုံးယို(အော-ဂြိ-ဌာဂျေ)ယို ဖေးကတိုး ခြောင်းနှင်း အင်းလိုးမားလွှဲ့တဲ့ အင်းထောက်ခံ့ပေးအားချေားသွား။

❖ အထူးနမ်းထမ်းကိုစားဖုံးတွေ့မ်း သံတမန်အရန်း လို့မူးပုံးပုံးပေးအင်းအာလွှဲ့တွက် မို့၌လို့က်ဗားမားနှင်း အင်းလိုးလို့က်ဗားလို့မူးပုံးအကျောင်း အွော်အကိုရော်သွေး အင်းတာမားနိုးဆော်ဗားသွား။

❖ ကုလသမဂ္ဂ အတွေ့အွော်ဝါသားနှင်း ထားမားဆောင်းရှုက်မှုံးယို မို့၌ဖွေ့ဗားနှင်း စွဲ့ဖွဲ့ ဆင်းရား ကလေးလာချေားသား လို့အများဖွဲ့ယယ်ဗုံးအာ လို့အခွင်းအရေး တွေ့မ်းနှီးလို့ အတွက် သုည်းစားနားမှုံးဆင်းရားဆောင်းရှုက်ထားမားသားစီးကို လို့မူးကပါ့ချေား အခန်းကဏ္ဍာယို ဖေးကလို့အာလွှဲ့နှင်း အွော်အကိုရော်သွားဖေးအာတာမားဗားသွား။

❖ လို့မူးပုံး အမိကလိုးအပ်ချက်နှင်း အင်းလိုးကားကွယ်ဖေး အခွင်းအရေးပုံးဆိုက်းစပ်းမှုံးနှင်း မားဖေးသွေ့တွန် ဖေးပညားဖုံးသွား။ အစွဲးအကမ်းတွာ တမြို့စုံစွမ်းပုံးယို အွော်အကိုရော်သွားနှင်း ကိုးထိုးထော်ဗားသွား။

❖ ခွဲယ်းချေားအကိုးယိုနှီးသုဖေားတူးတ်း လေးလာသွော်တူးရော်ကျိုးစားမှုံးအလောင်းတွေ့မ်း ရွှေ့သိုံးဆန္ဒယို ကပါရေားချေား ဘဏ္ဍာရော်အနယ်း ပညားတွေ့မ်းအလင်းအစွဲးအကမ်းယို ဖေးကအာလွှဲ့နှင်း နှီးအတွေ့ခမ်းပေးကအာတဲ့ လွှောင်းမူးဗားသွား။

❖ လို့မူးအတွက်တားတွေ့မ်း လို့မူးပေးဖုံးအတွက်ယို လို့ထမ်းသားတဗြားအနေး အင်းလိုး အော်းရေား ဖေးဗား အကားအကွယ်းတွေ့မ်းအခွင်းအရေး ဆင်းရားစပ်းဆိုင်းချေား ခိုးပေါင်း စွမ်းပေါ်ပဒေယို ခွဲမ်းလက်နက်ဗားတွေ့မ်းကတွာအီးချေား ပဋိပက္ခုံးကိုယို အမွှေ့တဗားဖေးက လွှောက်ဗားတားသွား။

❖ လို့မူးအလောင်းတွေ့မ်း လို့မူးပေးဖုံးအလောင်း ကပ်စိုးမားချေား အပ်စိုံပုံးယို အကိုးခွဲယ်းချေားမှုံးအလောင်း အစေးခံ့တွာ အကျိုးနယ်ဗုံးပုံးယို ဖေးကရွေ့ဖော်န္တာ၏နှင်း အမိ

❖ လိုများအလောင်းတွမ်းလိုများပေါ့၊ ပုံးအလောင်းယို့ ပစ်ယမာနှစ်ဝင်း၊ အမျို့မျို့တွမ်း အကျိုးနည်းကို ကအပ်းရော့သွေ့ချားလို့အတွက်၊ ကမာ့သီးပိုးချားဝင်းတွမ်း တား စွန်းအပ်းလို့နှစ်း၊ အပ်းလို့လိုဆင်းပေးတရာ့မှာသွေ့။ အပဲ့န်းအပ်းလို့နှစ်းတံ့ဗားတပ်းဝင်း ပေးအပဲ့၏၊ အပ်းလွှဲ့တခြင်းချားလို့နှစ်း၊ အသွေ့တုန်းပေးကတ္ထိုးနှစ်း၊ အစိုးရယို့ တား စွန်းအပ်းသွေ့။

◊ ကွပ်စွဲးရှုချမ်းလက်နက်၊ တဲ့ ကထွားရားပိုပုံကြဖူးယိုန်း၊ လို့မူးဖူးတွေမီး၊ လို့မူးပေးဖူးစွဲး၊ အလောင်း ဟားခိုက်၊ နစ်၊ အားမှုန်း၊ ညီမီးချုံ၊ ရော့၊ ကတယ်းထောင်၊ တွင်ယူ လို့မူးပေးဖူး အား အား ကထွားကို ညီမီးချုံ၊ ရော့ထား၊ မားစဉ်၊ ဖူးကို ပိုပုံကြဖြုံးသွေးနယ်းဖူးတဲ့န်း၊ အပ်းလို့နှီးမား၊ ဆောင်း ရွှေ့ကိုသွား၊ အကိုးလက္ခဏားတွဲ့နှုန်းတိုးအလောင်း(Gender Dimensions) ညီမီးချုံ၊ ရော့၊ ကထိန်ထွားလွှာ၊ သား နမီးထဲမှုအား၊ ကပါးချား လို့ရို / လို့မူးယဟန်းန်း၊ ကတဲ့က်၊ ဆဲ့၊ ချားတိုးတက်၊ မူးဖူးအား လေ့လာမှု၊ တဗား၊ ဖေးကထွားန်း၊ လွှမ်းစဉ်းရော့ကောင်စိတု့၊ အစီမံချက်အရေးလိတ်ဖူးယုံ အွေးအကို့၊ ရော့ထူး၊ အပ်းလို့ဒင်းသွေး၊ သွေး၊ အွေးအကို့၊ သွေး၊ လွှေး၊ သွေး။

10

ညီမ်၊ ချုံ၊ ရော၊ ယို တယ်၊ မာ၊ လျှေ၊ အန်မ်းအခြား

လို့မူးတံ့ထို့အား ညီမို့ချုံရေ့တွေမှာ လွှမ်းပို့ရေ့ဆိုင်ရာ၊ လွှမ်းပို့ရေ့ဆိုင်ရာ၊ ကောင်စီ
ဆုံးပျက်ရှုက်၊ အမဲင်၊ (၁၃၂၂) ယို့ ထောက်၊ ခဲ့၊ ဖေးအားမှု၊ ဖေးကအားနှင်း၊
အင်းလို့မာ၊ လျော့၊ အနမ်းအခြားဆိုင်ရာ၊ အင်းလိုစို့စာ၊ သူ။

နိုင်းဖုံးယို ကာကအပ်းနှစ်၊ ဆုံးယျတ်ချက်၊ အမြင် (၁၃၂၅) ယို ထောက်၊ ခုံ၊ ဖေးအားများ
ဖေးကအပ်းအာလွှုပ်နှစ်၊ အပ်းလိုးမှာ၊ ကျိုးစာ၊ လျှော့တိုးသွား၍ အပ်းပါ်ပိုးပြီးယိုများ၊ တရန်း
ထွေဗျာလွှုပ်အနှစ်၊ အခြားနှစ်၊ အပ်းလိုးအားမခံးပူးသွား၍ အပို့ရတန္တားတပ်း
အဖို့ဖုံး၊ အပို့ရဖို့၊ ဖုံးတဲ့နှစ်၊ ကုလသမဂ္ဂ ကမ္မားခမ်းသားလို့အများ၊ လို့ဖုံးကာကအပ်း
ဆုံးချာတွက် ဖေးကဆောင်၊ ရွှေက်နွောင်၊ တားနှစ်၊ စိုးစာ၊ ချက် ဖုံးယိုအလောင်းအပ်း
ပါးချားလုံးယိုအတိုင်းသွား၍ ယိုဖုံးနှစ်၊ ထားစိုးစာ၊ တယ်းအစ်၊ ကာတပ်း၊ နိုင်မိုးထား၊ ထိုးတွဲများ
အပ်းလိုးများ၊ ထိုးမြင်းမြင်း၊ ရိုးတဲ့ ဖုံးလျှော့အပ်းလုံးသွား၍

ဖေးပညားတွေမူး ဖေးသတင်းဖုံး

လွှမ်းမိုင်းရေးဆင်ရာ၊ အကျောင်ခံရားဖုံးယိုတွေမဲ့ ထောက်ခံပေးအားချုံး ကရိယာ တဗားအနေး ဆုံးဖြတ်ချက်အမဲင်(၁၃၂၂)ယူ ဒီးမှာ၊လျော့ပားထင်နှုန်းမဲ့ဟန်ကရှိနှစ်၊ ထားထိုးထားယူး တို့နှင့်တပ်းလို့များဖုံးအစွဲ့၊ယိုအပ်းလို့တို့င်းပါင်းဖွေ့စီးပြောင်းထင်းတဲ့ အပ်းလို့စီးစဉ်းသွား။ စွဲ့ပွဲယုံးတွင်းကားလဲအကို လို့မှုးစွဲ့ဖုံးယိုနေးအကျိုးနယ်းတင်းတရား တသို့နှင့်တွောင်းညီမှုးအတွက်၊ ထူးတားရွန်းအာမ်ခံးလား၊ အထူး မိုင်းဖွေ့တားနှစ်၊ ပဋိပက္ခဖုံးပြေးသွေးနယ်းကို တို့င်းပါင်းဖွေ့စီးလျော့လွှေ့ဝင်းနှစ်၊ ပဋိပက္ခဖုံးတွာ့လွှေ့လွှေ့အား ကာလဲယို အပ်းလို့တယ်းထောင်ချာတွင်၊ ကျိုးစားမှုးအလောင်းတဲ့နှစ်းတို့နှင့်တပ်းတို့နှစ်၊ အခွင်းအရေးဖုံးကိုအာ အပ်းလို့အခွင့်ရေးလွှေ့သွား။။

နိုးရပ်းရားအေသံကို လို့မှုးစွဲ့ဖုံးတွေမဲ့မူပေးစွဲ့ယိုနှစ်၊ လို့အခွင်းအရေးဖုံးအာ အပ်းလိုး ကားကွယ်းတဲ့နှစ်းယွှမ်းအံးလွှောက်းနားလွှေ့မှုးယို တသေးသေး အပ်းလိုးတွာ့အွေ့လွှေ့သံတိ လွှေ့သွား။။

သံတိအပ်းရေးတွေမဲ့ အခြားအရေးယိုအလောင်း အပ်းလိုးမှာ၊တွာ့လွှေ့၊ အနမ်းအခြား

ညီမှုံးချုံးရေးအတွက် အပ်းတယ်းထောင်းတွင်းယို လို့မှုးစွဲ့ဖုံးအခန်းကဏ္ဍတွေမဲ့ အထိုး၊ အဟို့န်အမွှေ့းအကျိုးဖုံးယို သတင်းဌာနဖုံး ကထော်ခြိုင်း နယ်းချားနှစ်၊ အပ်းလိုးသွေ့ဗျားပါး၊ ထားမားတဖူ့စွဲ့အံးအလောင်းနှစ်၊ အပ်းလိုးမှာ၊လွှေ့သွား။။

- ထော့ဖွေ့လို့သတင်း
- လိတ်လွှေ့စွဲ့စွဲ့လို့တား ထောင်းရွက်းမှုးဖုံး
- ထားမှားဆောင်းရွက်မှုးအလောင်း အနယ်း
- ထော့ပိုစိတားဖုံး
- ထားရပ်း၊ ရပ်းတယို့၊ ထို့ကို့လွှောက်းသင်းရား၊ ရုံးဆွဲမှုံးလိတ်သတင်းစောင်း
- ပညားရေး ကထဲစွဲ့ချားလို့အတွက် ထို့ကို့လွှောက်းသင်းချား အပေါ်ပါး၊ အရှပ်းပါ ပုံး
- ပဋိပက္ခဖုံးယိုခဲ့်းရားယို ကတဲ့မဲ့နယ်းချားအတိုင်း တို့နှင့်တပ်းကွား၊ အကိုး၊ အေး ခံးတွေမဲ့ ထားထိုးသံသေးယိုအလောင်း နမ်းအံးတို့င်းချားအဖွဲ့တဲ့ အပ်းလို့ တမ်းခြိုင်း သွေ့ဗျားပါသွား။။
- ညီမှုံးချုံးရေးတွေမဲ့လွှေ့မြို့မြို့ရေးဆင်းရားထားမှာ၊ကိုစွဲ့ဖုံးယို လို့မှုးဖုံးဖေးကပါလွှေ့နှစ်း၊ တဖူ့စွဲ့ကတဲ့မဲ့ကချာ့တွင်းအစွဲ့ကို နိုင်းနှုံးပါးရပ်းရားအေသံကို အပ်းလို့တမ်းသွေ့ဗျားပါသွား။။

- ပဋိပက္ခဖုံးကထွာဒျားအရပ်ဖေသဲ့ကိုတဲ့ ကမားဒျားထားမားလို့မူးစိုးဖုံးအတွက် မြှင့်တောင်းတားတဲ့ အပ်းလို့ဖေးအားပါ့ အာအာသွား။

တွေးမြောင်းချား ဝါဒ ထားမားတူးစဉ်း

အွောင်အကိုရောယျ၊ ကအွောင်ချာခါးချားအတိုင်း ညီမြှင့်ခံရေး ထိန်းသိမ်းခါး ဌာနကို အတန်း အကဲ ယွန်းမေရ့ဂုံးဟန်နှင့် (jean-Marie Guehenno) ယျော်ဟန်

တောင်းပြန်း ကိုးကော့ချက်နှင့် ခိုင်းလမ်းလဲယိုအတိုင်းဖွဲ့။
(jean-Marie Guehenn)

Room S-3727b, united Nation.new york,ny 10017

- ကုလသမဂ္ဂကို ဆုံးဖျက်ချက်ယို ကချေးမတ်းဖေးချားလို့ဖုံး မို့ဗျိုက်းထော်နှင့်
(ထွားသွေ့ဗုံး =<http://www.peacewomen.org/un/basics/map.html>)
- ခမ်းတီးကိုးစားနှင့် ထွားသွေ့ဗုံးကုလသမဂ္ဂကိုးစားလယ်းထဲ့ ခွိုက်းထော်သွေ့ဗုံး
ထွားသွေ့ဗုံး =
<http://www.peacewomen.org/contacts/conindex.html>)
- ကုလသမဂ္ဂညီမြှင့်ခံရေး ထိန်းထွားသာအခြောင်းအတိုင်းအောင်းလိုပသားစဲ့တဲ့ ပသာ
ပားဆင်းတွမ်းအစိုးရနှင့်မှုံးတဲ့နှင့် အောင်းလို့ခွိုက်းထော်သွေ့ဗုံး။
- ကုလသမဂ္ဂ ညီမြှင့်ခံရေးထိန်းထွားသားစွဲ့ထဲ့ ကုလသမဂ္ဂ ဒုက္ခသယ်းဆင်းရားထဲ့ယို
မွေ့ဗုံးထွဲ့ထွဲ့ လို့မူးစိုးခြားသယ်းသားပုံးပုံး အပ်းလို့ဖေးအကားအကွယ်းဆင်းရား ကုလ
သမဂ္ဂ ရွှေမြေချုပ်ဗျားထဲ့ယို ကချေးချား တူးစဉ်းအပ်းအတိုင်း အပ်းလို့တို့င်းပို့တဲ့ထွဲ့
ထွဲ့သွား။
- ဒုက္ခသယ်းလို့ပေးစိုးဖုံးယို အပ်းလို့ထွားကိုဖေး အပ်းလို့ကားကွယ်းဖေးဆင်းရား အတွက်
နှုံးခမ်းတီးချာကို ကုလသမဂ္ဂဆင်းရား ရွှေမြေချုပ်ဗျားထဲ့ယို ရွှေမြေထားမားသားတွမ်း
တူးစဉ်းချေးမတ်းသားယိုတွမ်း အပ်းလို့မားညီလွှဲလွှဲဝင်းသွား။

- လို့မူးစိုးဖွံ့ဖြိုးတွမ်းညိမ်ချုံရေးထိုး လွှမ်းပို့ရေးဆောင်ရွက်ရေးတိုးမြောင်းမှာ၊ ဖေးကအပ်းလွှားထင်း ဥပဒေယိအပ်းလို့အွို့နယ်းလွှား နီးခမ်းကိုအမတ် တန်းထျော်တွမ်း အပ်းလို့နိုးဆော်တမားလွှားထင်းသွား။
- လို့ခါ လို့မူးခွေယ်းချားမှာ တအဲဌးထင်း ဆင်းရားဖေးပညားသွော်တန်းယိုး နီးရပ်းအော် အတွက်နှစ်း၊ နီးရပ်းအော်ကို ယဉ်းကော်မှုတွမ်း ကတ်င်းဆင်းအျား အစွဲအကမ်းယိုးအပ်းလို့တွမ်းထော်နယ်းသွား။
- ဆုံးဖျတ်ချက်းအမှင်း (၁၃၂၅)ယိုး တဲ့ကိုဆင်းတွမ်း မူဝါဒကတ္ထို့တွမ်းသာ ဆုံးဖျတ်ချက်ယိုးအတွေ့င်း အပ်းလို့ပသားထော်သွား။
- ဆုံးဖျတ်ချက်းအမှင်း (၁၃၂၅)ယိုး နီးနမ်းဘားသားပေါင်းဂျိတွမ်းအပ်းလို့ တဲ့မ်းဘားသားပြန်ဗွား၊ info@peacewomen.org ပသာထော်သွား။
- ကပ်စီးမားချား မမ်းပေါင်းစွဲမ်းဥပဒေယို့တဲ့နှစ်း၊ လို့မူးတွမ်းလို့မူးပေးပိုး အခွင့်အရေး ဥပဒေယိုး မို့နှစ်းခေန်းတဲ့နှစ်း ကတဲ့ကိုဆင်း အစွဲးအကမ်းထွား လိုတ်သတင်းယိုးအပ်းလို့တွမ်းမျှင်းသေးခါ (အပ်းလို့တော်လန်း)သွား။
- info@peacewomen.org သတင်းအချက်ဖုံးယိုး ကပသာထော်နယ်းတွမ်းလို့မူးစိုးကကျိုးစားဆောင်းချက်မှုနှစ်း၊ အပ်းလို့မှာ ဖေးကထင်းသွားထင်းထင်းသွား။

**ဆွဲက်းဆပ်းရဲ့ရဲ့တသိုးဆောင်းချက်မှု့တွမ်း
အပ်းလို့စေးလီခြော်နယ်း ထင်းသွား။**

သတင်းအချက်ဖုံးယိုး

- အလင်းလို့မူးစိုးတွမ်းဆွဲက်းဆပ်းရဲ့ရဲ့တသိုးဆောင်းမှာ မားညီးလွှားဝင်းထားမားနှစ်း အပ်းလို့ဖေးအားလွှားထင်းထင်းသွား။
- ထွားသွားဗြို့နယ်း
ထွားသွားဗြို့နယ်း
<http://www.peacewomen.org/contacts/conindex.html>)

- လို့မူးစွဲ၊ ညီမှု၊ ချံ့ရေ့တွင်း လွှမ်းပို့ရေးဆောင်၊ အချက်ဖုံးပုံး အင်းလိုးတဲ့မှုးမတ်၊ သေးခါ အာအာသွား။
- လို့မူးစွဲ၊ ဆောင်၊ ရားကော်မတီတဲ့နှင်း၊ လို့မူးစွဲ၊ ဖုံးတဲ့နှင်း၊ မူဝါဒဆောင်၊ ရားသာတဲ့နှင်း၊ နှစ်မီးထားထိုး၊ ထားဇွဲ့ဖန့်ယိုး အင်းလိုးတွေ့ပိုင်းပါင်းသွား။
- နီနမ်းသာ၊ ထားစီး၊ တွေ့ချက်၊ ဖုံးနှင်း၊ မို့၊ အင်းလို့၊ ထဲမ်း၊ သွေ့ဗုံး၊ တဲ့ ဆိုက်၊ ထေ့၊ သွေ့ဗုံး၊ ချင်းလှုံးယိုး **info@peacewomen.org**

(ငြား)ကိုနဲ့ လွှာ လို့မူးစွဲ၊ ဆောင်၊ ရားကော်မတီစွဲ၊ ညီလာခံယိုး ကအွဲ့ဗုံး၊ မားချား၊ လို့မူးစွဲ၊ ဖုံးနှင်း၊ ညီမှု၊ ရေ့တွေ့မှုးလွှမ်းပို့ရေးဆောင်၊ ရားတွေ့ပိုင်းပါင်း၊ သွေ့ဗုံးနှင့်၊ ယိုးအလောင်းအစိုးရတမ္မားတော်း၊ အစွဲ့ဗုံး၊ ထားမားသားယိုး တဲ့မှုးထေ့၊ ထန့်ဗားချေားသွား။

ထူးကြိုး – <http://www.peacewomen.org/un/cs/1325.html>
ဘားသားပြန်း ခွန်မွေး(ဟိုပုံး)